

In wat volgt vinden jullie 9 fiches. Elke fiche gaat over één kenmerk van de participatieve basishouding en waarbij jullie wijsheden terug te vinden zijn. Er staan heel wat (oude) bekende tussen maar zeker ook verrassende of minder voor de hand liggende wijsheden. Het overzicht kan je misschien uitdagen om na te gaan hoe je de wijsheid concreet inhoud en vorm geeft vanuit jouw opdracht. Hoe ga jij als hulpverlener en/of organisatie hier mee om? Het kan een oefening zijn maar misschien ook niet...

Als laatste nog een korte duiding. Vele wijsheden kunnen bij meerdere kenmerken van de participatieve basishouding geplaatst worden maar omwille van de leesbaarheid vind je ze telkens bij één houding terug. De wijsheden zijn zeker niet arbitrair en wegens het concept kan nuancering of aanvulling ontbreken.

Zonder pathetisch te willen doen; maar hoe leuk is het om jezelf een cadeau te geven. 😊

Zorgcontinuïteit

OPENHEID

Door openheid in je relatie te creëren is er meer vertrouwen om te spreken en makkelijker om moeilijke/delicate kwesties op te nemen.

- Geen (voor)oordeel over de jongere
 - niet vanuit eigen denkkader vertrekken

- Alles moet en kan gezegd worden, in beide richtingen

- Eigen gevoel benoemen

- Steunen, bekrachtigen maar ook begrenzen

- Eigen visie meegeven

- Open kaart spelen / eerlijk zijn (ook al kondigt een moeilijk gesprek zich aan)

- Er gewoon zijn

- Afstemmen met andere partners met jongere er bij

- Regels van het speelveld duidelijk meegeven

- Aftoetsen verwachtingen van jongere naar jou toe

Zorgcontinuïteit

- Herstel is altijd mogelijk

- Kleine positieve dingen blijven zien en benoemen

- Blijven zoeken naar oplossingen
- Blijven mogelijkheden zien

- Jongeren taken zelf laten opnemen (en vertrouwen geven dat ze het tot een goed einde zullen brengen)

POSITIEVE INGESTELDHEID

Positieve ingesteldheid maakt dat je oplossingen blijft zien ondanks de complexe en soms uitzichtloze situatie. Maar misschien het allerbelangrijkste is dat er steeds HOOP aanwezig blijft.

- Wil tonen om buiten de lijntjes te kleuren (als middel, niet als doel)

- Samen kan je iets bereiken

- Blijven doorzetten (ook na scheldtirades)
- Blijven kansen geven

- Op een andere manier proberen (misschien zelfs meerdere keren)

- Jongere tijdje niet gezien maar is ok. Vertrouwen hebben

- Tijd geven om vertrouwen te laten groeien

Zorgcontinuïteit

RESPECT

Met respect voor de ander erken je ook de ander als wie hij/zij is als mens. De ander wordt als vol aanzien, voorbij de problematiek. Als je respect geeft, krijg je er ook terug.

- Aansluiten op de interesses van de jongere

- Tempo door jongere laten bepalen
- Tijd nemen

- De jongere vragen wat hij/zij nodig heeft
- Luisterend oor bieden

- Steunfiguren van jongere betrekken in situatie (ook al heb je twijfels over bepaalde steunfiguren)

- De keuze van de jongere respecteren (ook al geloof je er zelf niet in)

- Eerlijkheid

- Jongere even met rust laten als dat gevraagd wordt

- Realiteit schetsen

- Deur open laten en steeds welkom heten

- Respecteer het wantrouwen en de gestage groei van vertrouwen

Zorgcontinuïteit

ECHTHEID

Echtheid is de kortste weg naar vertrouwen of naar minstens een verstandhouding. Je moet niet op dezelfde golflengte zitten als je echt bekommerd bent om de jongere.

- Je twijfels kenbaar maken aan de jongere

- Jongere wakker schudden

- Je grenzen als professional aangeven

- Loyaliteitsconflict/belangenconflict benoemen en duiden

- Transparant zijn (in je zeggen en je doen)

- Delen wat voor jou moeilijk/lastig is

- Samen met de jongere tegen de muur durven aanlopen

- Je zelf durven zijn

- Aangeven dat je trots bent op de jongere (zijn vooruitgang)

- (Volgende dag) opnieuw beginnen als dat nodig is

Zorgcontinuïteit

NABIJHEID

Nabij zijn geeft vertrouwen en rust aan de jongere. In hun vaak o zo beperkt netwerk is het belangrijk iemand nabij te hebben.

- Ook met de context aan de slag gaan

- Aanwezig op voorgrond of achtergrond (bereikbaar zijn)

- Ter plaatse gaan (in de leefwereld van de jongere begeven)

- Mee door moeilijke periodes (verlies, afwijzing, ziekte, ...)

- Herstelgesprek

- Blijven staan/aanwezig zijn, ook al kan je niet veel bieden

- Nazorg

- Contact op momenten dat het nodig is (breder dan kantooruren)

- Steeds een luisterend oor bieden

- Communicatiemiddelen aanwenden dat jongere hanteert

Zorgcontinuïteit

- Grenzen stellen als hulpverlener

- Niet al hun acties hoeft je te verdedigen maar je blijft wel ondersteunen

- Blijven kansen geven (ook na agressie of andere incidenten)

- Jongere blijven opzoeken, ook in gevangenis of bij verhuis buiten je regio of ...

ONVOORWAARDELIJKHEID

Onvoorwaardelijk wil niet zeggen dat je altijd alle gedrag van de jongere moet goedkeuren. Er onvoorwaardelijk zijn maakt dat je niet lost tijdens moeilijke momenten, dat je hen blijft ondersteunen, wat ze ook doen.

- Vanuit je relatie ondersteunen, ook al gaat dit verder dan je takenpakket

- Blijven geloven in de jongeren hun capaciteiten

- Blijven doorverwijzen ook al weet je op grenzen zal stoten

- Begeleiding opstarten ook al heb je geen voorkennis over de situatie

- Jongere blijft welkom

- Steeds de belangen van de jongere behartigen

Zorgcontinuïteit

- Blijven communiceren/in gesprek gaan met de jongere

- Benoemen wat je ziet/opmerkt

- Meegaan naar diensten, afspraken, samen boodschappen doen, ...
- Samen dingen doen ipv ze samen af te spreken

- Polsen hoe het gaat met de jongere en dit blijven doen

BETROKKENHEID

Betrokken zijn maakt dat je niet alleen als professional naar de jongere kijkt maar ook van mens tot mens de situatie benadert en hier naar handelt. Je aanvaardt de waarden, normen en referentiekaders van de jongere.

- In de wereld van de jongere stappen; zijn waar zij zijn
- Naar hen toe stappen

- Communicatie afstemmen op de jongere
- Blijven zoeken naar manieren om ingang te vinden

- Aanklampend werken
 - Blijven contact zoeken, ook al haakt de jongere af of liegt of ...

- Wat wil de jongere, en van hieruit vertrekken

- Netwerk in kaart brengen

- Blijven zoeken naar vervolghulp/oplossingen

Zorgcontinuïteit

- 'Moeten' maar..., aan jou de keuze..., dit zijn de gevolgen

- Organisatievisie ontwikkelen vanuit cliëntperspectief

- Regie van de ondersteuning volledig in handen van de jongere

- Geen overleg of informatie-uitwisseling zonder aanwezigheid van de jongere

GELIJKWAARDIGHEID

Gelijkwaardigheid maakt dat, ondanks mogelijke machts- en andere verhoudingen, elke partij evenveel stem heeft en elke stem naar waarde wordt geschat. Elke partij beschikt over waardevolle expertise.

- Echt luisteren naar de jongere en iets doen met de inhoud
- Blijven vragen wat de jongeren nodig heeft

- Feedback van jongere wordt meegenomen en nadien ook terug gekoppeld

- Krachten zien en benoemen

- Duidelijkheid scheppen over traject
- Ook moeilijke zaken kenbaar maken

- Jongere bepaald de intensiteit van de relatie, op maat en hun tempo

- Jongere laten kiezen/inspraak geven wie hem/haar zal begeleiden

Zorgcontinuïteit

- Open communicatie; zeggen wat je doet en doen wat je zegt

- Je blijft een aanspreekpunt voor de jongere, ook al verdwijnt hij/zij voor een periode

- Aanwezig zijn als de jongere er nood aan heeft

- Aanwezig op afspraken

BETROUWBAARHEID

Betrouwbaar zijn geeft rust en vertrouwen aan de jongere. Het zorgt voor stabiliteit in een vaak zeer instabiel leven en is vaak het startpunt om de jongere constructieve en duurzame stappen te laten zetten.

- Werken aan herstel na incident
- Samen zoeken naar beveiliging

- Zowel regelgeving als eigen gevoel delen/kenbaar maken

- Respecteer de privacy van de jongere en hanteer de deontologische codes van je organisatie/sector

- Jongere goed informeren over de mogelijkheden (of over de niet-mogelijkheden)

- Waakzaam voor 'veranderende spelregels' tijdens traject, zo veel mogelijk proberen te vermijden

- Cross-over als begeleiding ergens anders moet plaatsvinden